

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра теорії та історії соціології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Сучасні теорії соціальної комунікації
для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень бакалавр
освітня програма «Соціологія»
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання денна
Навчальний рік 20__/20__
Семестр 7
Кількість кредитів ECTS 4
Мова викладання, навчання та оцінювання українська
Форма заключного контролю залік

Викладачі: Марина Соболевська

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

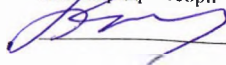
КИЇВ – 2023

Розробник(и):

Марина Соболевська д.соц.н., доцент, доцент кафедри теорії та історії соціології

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри теорії та історії соціології

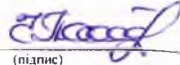
 Володимир Судаков

Протокол № 19 від « 28 » 08. 2023 р.

Схвалено науково-методичною комісією факультету соціології

Протокол № 36 від « 08 » 08. 2023 року

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Тетяна Червінська

1. Мета дисципліни - всебічно розглянути основи комунікативного знання, ознайомити студентів з понятійно-категоріальним апаратом теорії комунікації, пояснити специфіку різних видів комунікацій через їх зіставлення, з'ясувати роль інформації в комунікативному процесі.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Знати основні етапи розвитку соціології, ключові напрямки сучасної соціологічної теорії.
2. Знати сучасні теоретичні розробки в сфері медіа
3. Вміти аналізувати інформацію

3. Анотація навчальної дисципліни: Дисципліна є вибірковою в структурно-логічній схемі підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавра» галузі знань соціології освітньої програми «Соціологія». Дана дисципліна спрямована на те, щоб сформувати загальне наукове уявлення щодо сучасного наукового дискурсу функціонування медіа та зрозуміти особливості кожного з теоретичних підходів у вивченні соціальної комунікації. Ми матимемо можливість ознайомитися з класичними і сучасним науковими підходами, які пройшли випробування часом і можуть бути використані для пояснення функціонування сучасних медіа практик.

4. Завдання (навчальні цілі):

- орієнтуватись у науковій та періодичній соціологічній літературі з актуальних питань вивчення медіа комунікацій, відбирати з цієї інформації найголовніше, систематизувати її, вміти працювати з науково-методичними посібниками;
- працюючи з тематичною літературою, самостійно розвивати свій науковий та фаховий потенціал, застосовувати раціональні методи оволодіння знаннями
- коректно вести наукову дискусію, формулювати тези, вміло використовувати аргументацію для доведення своєї позиції, прислухатись дош опонентів, враховувати конструктивну критику.

Це спрямовано на формування компетентностей:

- Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. (ЗК01)
- Здатність до опанування та використання основних класичних та сучасних соціологічних теорій. (СК02)
- Здатність використовувати понятійний апарат та методологічний інструментарій соціології для дослідження комунікаційних процесів та здійснювати різноманітні аналізи комунікативних практик (СК13)

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Основні принципи положення соціологічних теорій соціальної комунікації та теорій, що мають безпосереднє відношення до процесів комунікування	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	Аналіз та реферування першоджерел	10
1.2	Специфіку цих теорій, особливості концептуального та методологічного апарату, їх основних представників	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	контрольна робота,	20
2.1	Застосовувати теоретичні знання у практиці дослідження процесів соціальної комунікації	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	практичні завдання (кейси);	20

2.2	Використовувати можливості різних теоретичних підходів у вивченні і аналізі комунікаційних практик	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	контрольна робота;	30
4	Здійснювати самостійно аналітичну, дослідницьку та пошукову діяльність	самостійна робота	практичні завдання (кейси)	20

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	2.1	2.2	4
Програмні результати навчання (назва)					
Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності (ПРН01)	+		+	+	+
Обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури (ПРН08)		+	+	+	+
Застосовувати теоретичні підходи та соціологічний інструментарій для аналізу комунікаційних процесів у сучасному суспільстві та вирішення проблем координації взаємодій соціальних груп українського суспільства (ПРН17)		+	+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. активна робота на практичних заняттях: РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.2, РН4 – 56 балів/28 балів
2. виконання контрольних робіт: РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.2, РН4 – 44/32 бали (2 роботи по 22 максимальних або 16 мінімальних балів за кожну)

- підсумкове оцінювання: залік

7.2 Організація оцінювання:

1. активна робота на семінарських та практичних заняттях з тем 1-8 РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.2, РН4 – протягом семестру
2. Кр 1 з теми 1-4, РН 1.2, РН 1.2
3. Кр 2 з теми 5-8, РН 2.1, РН 2.2

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та практичних занять

Номер і назва теми		Кількість годин		
		Лекції	Практичні	Самостійна робота
1. Ключові традиції та концепції у дослідженнях соціальної комунікації у XX ст.				
1	Предметне поле теорії соціальної комунікації. Етапи розвитку теорії соціальної комунікації.	2	4	8
2	Критична традиція у дослідженнях соціальної комунікації.	2	4	8
3	Системно-структурна традиція у дослідженнях соціальної комунікації	2	4	10
4	Постмодерна традиція в дослідженнях масової комунікації.	2	2	10
Контрольна робота 1			2	
2. Основні напрямки та концепції дослідження комунікації кін. XX – поч. XXI ст				
5	Соціальна комунікація у теорії самореферентних систем Н. Лумана.	2	4	8
6	Аналіз сфери соціальної комунікації в роботах Ю. Габермаса	2	4	8
7	Соціальна комунікація у контексті теорій інформаційного суспільства.	2	4	10
8	Соціальна комунікація та теорія віртуалізації суспільства.	2	2	10
Контрольна робота 2			2	
ВСЬОГО		16	32	72

Загальний обсяг 120 год. в тому числі:

Лекцій – 16 год.

Практичні заняття - 32 год.

Самостійна робота – 72 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Communication Theory & Research. Ed. by Denis McQuail, Peter Golding and Els de Bens. - SAGE Publications, 2005.
2. Holmes D. Communication Theory: Media, Technology, Society / David Holmes. — London: SAGE Publications, 2005.
3. Turow, Joseph. Media today: an introduction to mass communication. 3rd ed – Routledge, 2009.
4. Іванов В. Основні теорії масової комунікації і журналістики: Навчальний посібник. — К.: Центр Вільної Преси, 2010. — 258 с.
5. Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації / Деніс Мак-Квейл [пер. з англ.]. – Львів: Вид-во “Літопис”, 2010.- 538 с
6. Різун В. В. Теорія масової комунікації: підруч. для студ. галузі 0303 “журналістика та інформація” / В. В. Різун. — К.: Видавничий центр “Просвіта”, 2008. — 260 с.

Додаткові:

1. Бодрийяр Ж. Симулякри і симуляція / Пер. з франц. В.Ховхуна. — К.: Основи, 2004.
2. Болъц Норберт Абетка медіа / За загал. ред. В. Ф. Іванов; Переклад з нім. В. Климченка — Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2015. — 177 с.
3. Габермас Ю. Структурні перетворення у сфері відкритості. - Львів: Літопис, 2000. - 320 с.

4. Квіт С. М. Масові комунікації: підручник / С. М. Квіт. — К.: Києво-Могилянська академія, 2008. — 206 с.
5. Костенко Н. Парадигми та фактичності нових мас-медіа // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. -1998. -№ 1-2. - С. 138-150.
6. Костенко Н. Теоретичний дискурс про медіа та масову комунікацію // Соціологічна теорія: традиції та сучасність: Навч. посіб. / За ред. А.Ручки. - К.: ІС НАНУ, 2007. - С. 290-312.
7. Лалл Дж. Мас-медіа, комунікація, культура: Глобальний підхід / Пер. з англ. О.Гриценка, С. та І.Гарастевич, А.Гриценка. — К.: К.І.С., 2002. — 264с.
8. Луман Н. Реальність мас-медіа. / За ред. Іванова В. та Мінакова М. – К.: ЦВІП, 2010 – 158 с.
9. Мак-Комбс М. Встановлення пріоритетів: масмедії і громадська думка / Пер. с англ. — К.: К.І.С., 2007. — 256 с.
10. Мак-Люен М. Галактика Гутенберга: Становлення людини друкованої книги. — К.: Ніка-Центр, 2001. — 464 с.
11. Медіа. Демократія. Культура / За ред. Н.Костенко, А.Ручки.-К.:Інститут соціології НАН України, 2008 - С. 3- 128.
12. Штрамайер Г. Політика і мас-медіа / Г. Штрамайер; пер. з нім. А. Орган. — К.: ВД “Києво-Могилянська академія”, 2008. — 303 с.